

ETMAN, AHMED [ED.]. *The Fifth Annual*. Cairo: Egyptian Society of Greek and Roman Studies (ESGRS), 2004–2005, 620s. ISBN 977–19–6783–5.

Předkládaná kniha je velmi výrazným svědectvím o vysoké úrovni klasických studií na káhirské univerzitě a v Egyptě vůbec. Obsáhlá, více než pětisetstránková publikace vyšla jako pátá ročenka v Káhiře péčí egyptské Society of Greek and Roman Studies (ESGRS) a jejím editorem je uznávaný profesor klasické filologie Ahmed Etman.

Publikace je rozdělena do dvou částí: čtenář neznalý arabštiny jistě uvítá, že část první, která se dále člení na oddíly A, B, C, je psána pro nás v přístupných jazycích, jako je italština, angličtina, francouzština či nová řečtina. Oddíl A (str. 13–168), který následuje po úvodní stati od A. Etmana, obsahuje zajímavé původní studie devíti badatelů, mezi nimiž upoutají jak studie z oblasti kultu (namátkou uvedme A. Etman: *Iside nel Mondo Greco-Romano con Riferimento Particolare al Tratto di Plutarco De Iside et Osiride*), tak např. studie inspirovaná problematikou Alexandrijské knihovny, jejímž autorem je Manal Khedr. Oddíl B (str. 169–196) je věnován přehledu příspěvků egyptských kolegů přednesených na mezinárodních konferencích a seminářích. Oddíl C (str. 197–214) předkládá obsáhlejší resumé tří disertačních prací (o historii a mytologii v díle *Punica* od Silia Italika; o politických dimenzích v Sofokleových tragédiích *Aiás*, *Antigoné*, *Filoktétés*; o egyptské odborné literatuře z oblasti klasických studií), poté následuje seznam badatelů, kteří přispívají do ročenek vydávaných ESGRS.

Druhá část knihy je v arabštině, mýlil by se však ten, kdo by se domníval, že tu máme co činit s arabským překladem části předchozí. Z anglického obsahu se dozvídáme, že se jedná o zcela jiné studie, o práce vycházející z mezinárodních i místních odborných seminářů, o recenze i pojednání o nejnovějších trendech egyptských klasických studií. Jde o velmi zajímavé a aktuální příspěvky, v řadě z nich jsou prezentovány výsledky analýz plynoucích z nových papyrových nálezů v Egyptě, bohužel však nejsou opatřeny cizojazyčným resumé. Leccos nám sice mohou napovědět texty antických autorů, které jsou v arabském kontextu publikovány v řeckém či latinském originále, avšak většině z nás přece jen nezbývá než si nechat ony studie, které nás nejvíce zaujmou a které bychom potřebovali znát pro naše další bádání, z arabštiny přeložit.

Závěrem bych chtěla dodat, že prof. Ahmed Etman, editor i jeden z autorů studií sborníku, je nejen vynikajícím znalcem řecké literatury, ale i významným překladatelem z antických jazyků do arabštiny (přeložil např. celého Homéra, tragédie Aischyla, Sofoklea a Eurípida aj.), v neposlední řadě však také zaníceným pedagogem (těší se ze stoupajícího počtu studentů klasické řečtiny na káhirské univerzitě). Záslouhou Ahmeda Etmana byly publikovány obdobné ročenky i v letech minulých, těm však vzhledem k časovému odstupu nebudeme na tomto místě věnovat pozornost. K předkládané publikaci můžeme prof. Etmanovi jen blahopřát a poděkovat, že se mu podařilo i přes jazykovou bariéru přiblížit alespoň částečně výsledky záslužné práce egyptské klasické filologie klasickým filologům ostatních zemí.

Dagmar Bartoňková

HAUS, HEINZ-UWE. *(Re-) Reading Ancient Greek Theater Texts*. Nicosia: Cyclos Theater Books, 2005, 121s. ISBN 9963–9164–0–6.

Heinz-Uwe Haus, přední německý teatrolog působící v současné době v USA, se významným způsobem podílí na uvádění antických dramát na celém světě, na symposiích o antickém řeckém dramatu včetně těch, která organizuje Kyperské centrum, a zásluhy má i na pořádání mezinárodní letní školy antického řeckého dramatu (International Summer School of Ancient Greek Drama and Theater Droushia Phaphos). V Cyclos Theater Books v Nikosii vydal v r. 2005 publikaci, v níž prezentuje svá starší vystoupení proslovená v rámci symposií o antickém dramatu v Droushi

(*Hubris and Blindness: How Much Does Alan Greenspan Matter?* [str. 19–30], r. 2000; *The Ancient Greek Democratic Ideal and its Relevance to Today's World* [str. 40–57], r. 2002; *The Influence of Sophocles on Contemporary Theater or Sharing of Responsibility* [str. 58–69], r. 2004; *Notes for a Medea Workshop Production* [str. 117–120], mezinárodní festival antického řeckého dramatu, Paphos, Odeon, r. 2002), na mezinárodní konferenci v italské Neapoli v r. 2001 (*Contrasting Complement: Experiences with Euripides' Suppliant* [str. 31–39]), v Athenách v r. 1983 (*Performing Euripides' Hecuba* [str. 70–72]), při znovuoctvření antického divadla v někdejších Oiniadách Messolongi v r. 1987 či několika divadel na Kypru v r. 1988 (*Antigone et Oiniades – from the Directors' Notes* [str. 73–89]). Vedle těchto starších materiálů, dnes již jen těžce dostupných, zaujme z hlediska obsahového i metodologického zveřejnění diskuse „u kulatého stolu“ o Sofokleově tragédii *Oidipús král* (str. 90–116), která se uskutečnila v prosinci r. 1994 na univerzitě ve Villanově. Této diskuse se zúčastnili přední teatrologové i herci a její průběh naznačuje mnoho novátorských myšlenek v současném přístupu k antickým textům. Především studentům mezinárodní letní školy antického dramatu je pak určena úvodní kapitola poskytující obecné informace, jako např. o hercích, maskách, charakteristických rysech tragédie aj., převzatá z korespondence mezi Schillerem a Goethem.

Dagmar Bartoňková

HOLFORD-STREVENSON, LEOFRANC – VARDI, AMIEL [EDS.]. *The Worlds of Aulus Gellius*. Oxford: Oxford University Press, 2004, 408 stran. ISBN 0–19–926482–1.

První sborník odborných statí pojednávajících o osobnosti a díle Aulua Gellia, vzdělaného římského úředníka 2. stol. po Kr., to je základní charakteristika předkládané publikace,¹ která vyšla na sklonku roku 2004 a která je souborem pro tisk rozšířených příspěvků kolokvia „Aulus Gellius and his Worlds“, uspořádaného 17. května 2003 na koleji Corpus Christi („Centre for the Study of Greek and Roman Antiquity“) v anglickém Oxfordu.²

V předmluvě editoři komentují tematické členění publikace a vysvětlují její název, zejména plurál výrazu „světy“, který podle nich nejen symbolizuje mnohostranné odborné zájmy Aulua Gellia, ale také odpovídá jeho řecko-římské jazykové a kulturní příslušnosti, dokumentované ostatně i v názvu jeho jediného dochovaného díla *Noctes Atticae* (s. V).

Zbývající úvodní strany obsahují technické údaje, konkrétně obsah (s. IXn.), popis otištěných ilustrací (s. XI), seznam zkratk (s. XIVn.) či medailonky představující jednotlivé přispěvatele (s. XVn.).

Dvanáct odborných pojednání je rozděleno do třech tematických oddílů (I. Contexts and Achievements; II. Ideologies a III. Reception), jejichž pojmenování nese zřejmé stopy Holford-Strevensovy půvabné obraznosti.³

První a nejobsáhlejší oddíl, soustředěný na „obsahy a dosahy“ díla, zahajuje příspěvek Simona Swaina „Bilingualism and Biculturalism in Antonine Rome: Apuleius, Fronto, and Gellius“ (s. 3–40). Gelliův vztah k řeckému jazyku je v něm představen jako součást procesu „navazování“ říms-

¹ Tak charakterizují knihu sami editoři (v předmluvě na straně V) i recenzenti (SROV. HESSE, MICHAEL [REC.]. Leofranc Holford-Strevenson, Amiel Vardi, *The Worlds of Aulus Gellius*. Oxford: Oxford University Press, 2005. Pp. 408. ISBN 0-19-926482-1. \$ 145.00. *Bryn Mawr Classical Review* [seriál online], 2006.07.39. Dostupný z URL: <<http://ccat.sas.upenn.edu/bmcr/2006/2006-07-39.html>> [cit. 2007–03–04].)

² Stejně jako kniha, také konference byla vůbec první konferencí věnovanou výlučně Aulu Gelliiovi.

³ Srov. podobně koncipované názvy oddílů a kapitol Holford-Strevensovy proslulé monografie o Aulu Gelliiovi (její přepracované vydání vyšlo v nakladatelství Oxford University Press r. 2003 pod názvem *Aulus Gellius, An Antonine Scholar and his Achievement*).